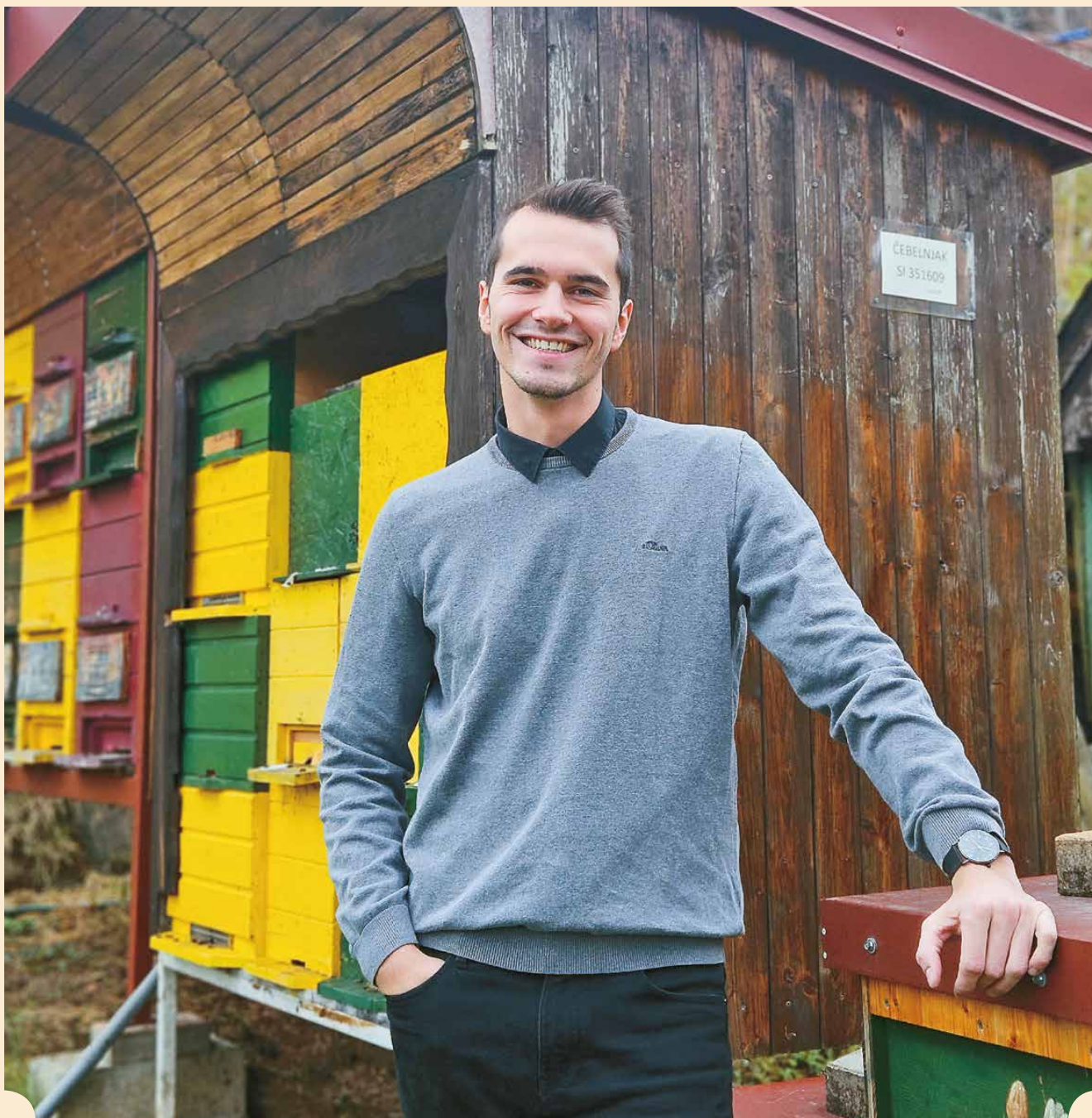

Čebelarjeva opravila v januarju

Tomaž Granda

Sem Tomaž Granda, 23-letni magistrski študent ekologije in biodiverzitete na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Sicer prihajam iz Maribora in čebelarim v Hrenci, ki jo lahko širše umestimo v Slovenske gorice. Hkrati sem član Čebelarskega društva Malečnik, kot zanimivost naj povem, da s tega območja izvira Kirarjev panj. Posledično pomemben del članov čebelari tudi v tem panju. Sam sicer čebelarim v AŽ 11 + 3 panjih, AŽ nakladnih panjih in LR-panjih. Aktivno čebelarim sedem let, že nekaj let prej pa sem pri tem delu opazoval očeta. Imam 15 gospodarnih družin in še deset rezervnih v 7- in 9-satarjih. Čebelarjenje mi pomeni sprostitev in odklop od hitrega ritma življenja. Hkrati me pritegne kompleksnost sistema, ki ga imajo čebele, razumevanje tega in poseganje vanj pa mi omogočita pretvorbo pridobljenega teoretičnega znanja v prakso.

Moj pogled na čebelarjenje

Mnenje, ki ga imam o čebelarjenju in čebelah, temelji na razumevanju oz. poskusu razumevanja njihovega evolucijskega razvoja ter ekologije. S takšnim pristopom se poskušam miselno poistovetiti z nagonskim vedenjem čebel ter predvidevati, kako bodo moji posegi v panju vplivali na nadaljnje dogajanje. V osnovi menim, da je osnovni pogoj za uspešno čebelarjenje poznavanje za čebele pomembnih pašnih virov, torej medicine/mane ter cvetnega prahu. Nujno je, da čebelar prepozna, katere rastline rastejo v širši okolici čebelnjaka, saj se na podlagi tega znanja odloča za posege v panju. Pri tem, med drugim zaradi evolucijskega razvoja čebel z našimi avtohtonimi vrstami rastlin, izvajam promocije njihovega sajenja. Drugi pogoj so osnove v razumevanju biologije čebel v smislu njihovega fiziološkega in etološkega delovanja. Pri tem posredno ciljам na zavedanje čebelarjev, da človek za optimalno »vzdušje« v panju ni potreben.

Osnovni principi razmišljanja pred pregledom družin

Pred vsakim pregledom se vprašam, kaj me zanima pri čebelji družini ter kateri so smiselni koraki glede na stanje medovitih rastlin v moji okolici, predvsem glede na vremensko napoved. Nikoli ne odpiram panja, ne da bi vedel, kaj bom počel. Pred vsakim pregledom tudi preverim žrela panjev, pri čemer sem pozoren na pogostnost/intenzivnost izletanja čebel in vnos cvetnega prahu. V splošnem se poskušam držati načela »manj je več«. Pri opravljenih v panju se mora čebelar zavedati, da ne vemo vsega o čebelah in da obstaja verjetnost, da se ne bo vse izšlo, kot smo si prvotno zamisli. Zavedajmo se tudi dejstva, da čebelar za preživetje čebelje družine ni potreben, z izjemo zatiranja varoj, ki ni naravni zajedavec medonosne čebele, marveč je na našem območju tujerodna vrsta. Medonosna čebela se med evolucijo ni razvijala v interakciji s to vrsto, kar posledično prinaša nujnost čebelarjevih posegov v zvezi z zmanjševanjem števila varoj v čebelji družini.

Opraviła v mesecu januarju

V mesecu januarju se čebele »odpočijejo« od čebelarjevih motenj in drezanj v panju. Čebel med zimskim mirovanjem osebno raje ne motim ter ne ustvarjam hrupa v okolici panjev. Motnje v najhladnejšem obdobju leta povzročijo vznemirjenje čebel, kar poveča porabo hrane. Večje nadlegovanje jih lahko toliko zmoti, da lahko nekatere začno zapuščati zimsko gručo in zaidejo v hladnejše dele panja ali celo izven njega, kjer zaradi mraza odmrejo. V toplejših dneh, ki jih je v zadnjih letih običajno nekoliko več, opazujem čebele pri prvih izletih. V povezavi s tem pregledam žrela panjev in opazujem tudi morebitne znake okuženosti z nosečo. To opazim po konsistenci iztrebkov in opaženih iztrebkih na žrelu panja. V toplejših dneh, ko čebele izletajo, pregledam tudi testne vložke nakladnih panjev. Meseca januarja puščam žrela popolnoma odprta, medtem ko paroprepustno penasto gumo, s katero zapažim AŽ-panje, namestim, ko pri čebelah opazim vnos prvega cvetnega prahu. V nakladnih panjih čebelje družine prezimujem v eni ali dveh nakladah, pri čemer pa uporabljам mrežaste podnice čez vse leto. Iz lastnih izkušenj vem, da je čezmerno paženje celo škodljivo; pred nekaj sezonami mi je namreč splesnelo kar nekaj krajnih satov. Na lastnih napakah se učimo, zato od takrat zazimljam čebele z mislijo, da je vlaga za čebeljo družino večji sovražnik kot nizke temperature. Družinam, ki v toplih dneh izletajo manj množično v primerjavi z drugimi, se posvetim nekoliko bolj. Pri teh z lučko posvetim skozi mrežasto okence in ocenim stanje zasedenosti ulic. Če po položaju gruč ocenim, da bi lahko šlo za pomanjkanje hrane, s prsti zgolj potežkam teže satov ob ulicah, na katerih so čebele. Po potrebi dodam sat s hrano.

Prav tako pri prvih izletih čebel opazujem, ali se že pojavlja vnos cvetnega prahu. V povezavi s tem sem na cvetoče rastline v okolici čebelnjaka in tudi drugod pozoren pravzaprav ves čas. Sam čebelarim na območju Slovenskih goric, kjer je veliko prisojnih in osojnih leg. Zato sem na cvetoče rastline pozoren na različnih lokacijah celo leto, saj lahko na osnovi znanega predvidevam, kaj vse že cveti oziroma bo cvetelo v bližnji prihodnosti. Na seznamu opravił v mesecu januarju je zagotovo prebiranje literature, znanstvene in strokovne. Hkrati tudi načrtujem naslednjo sezono in razmišljam o možnih izboljšavah pri tehnologiji čebelarjenja. Zima je čas, ko razmišljam o pretekli čebelarški sezoni, vzponih in padcih, napakah in ustreznih rešitvah. Tudi čebelarstvo opremo po potrebi zamenjam ali dokupim, v toplejših dneh zbijam satnike, ki jih bom uporabil v prihajajoči sezoni. Ves čas pa pozorno spremljam cene sladkorja in seveda vremensko napoved. To z zanimanjem spremljam zaradi zimskega zatiranja varoj, ki ga izvedem po 21 dneh od prve resnejše zmrzali. Zimsko zatiranje je v januarju nujno, če ga nismo opraviłi v decembru. Sam uporabljам metodo kapanja, kjer z dolgo iglo pokapam raztopino oksalne kisline po čebeljih ulicah.